

Notă informativă
la proiectul Hotărîrii Guvernului „Pentru aprobarea modificărilor ce se operează
în unele hotărîri ale Guvernului”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În temeiul prevederilor Legii nr.246 din 23 noiembrie 2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Agenției Proprietății Publice i-a fost delegată funcția de fondator al întreprinderilor de stat, iar urmare semnării de către autoritățile publice centrale a acordurilor privind rezilierea contractelor de cesionare (transmitere) a exercitării drepturilor de acționar și de administrare a proprietății publice în societățile comerciale, Agenția a preluat exercitarea dreptului de acționar în societățile comerciale cu cotă de stat.

Prin urmare, Agenția va exercita funcția de fondator în 145 de întreprinderi de stat și a drepturilor de acționar în 72 de societăți pe acțiuni din diferite sectoare ale economiei naționale (energetică, transporturi, construcții / proiectare, agricultură și industrie alimentară, vinificație, cultură și educație ș.a.), competențe exercitate anterior de ministere și alte autorități administrative centrale conform domeniilor de competență.

În procesul preluării funcției de fondator și de administrare se atestă că, din 145 de întreprinderi de stat și 72 de societăți pe acțiuni - 40 entități (19- IS și 21- SA) sînt declarate insolabile, iar 43 entități (27- IS și 16 - SA) nu activează, totodată, indicatorii de performanță ai majorității entităților sunt sub mediile normative și sectoriale.

Ministerul Finanțelor, în raportul din 13 iulie 2018 privind monitorizarea activității economico-financiare a entităților economice cu capital de stat, menționează necesitatea intensificării eforturilor autorităților publice competente în vederea îmbunătățirii performanțelor, în special, ale activității întreprinderilor de stat, relevând că autoritatea responsabilă urmează să asigure crearea unor mecanisme de supraveghere a activității entităților, să implementeze mecanisme pentru diminuarea riscurilor de corupție, să dezvolte mecanisme de control la nivel de entitate, inclusiv prin aplicarea procedurilor de management al riscurilor

Prin Legea nr.246/2017 legislativul a stabilit termenul de 6 luni pentru aprobarea de către Guvern a listei întreprinderilor de stat supuse procedurilor de lichidare benevolă și termenul de 24 luni pentru inițierea reorganizării întreprinderilor de stat în alte forme juridice de organizare. Astfel, Agenției Proprietății Publice îi revine sarcina determinării listei întreprinderilor de stat pasibile lichidării benevole și înaintării Guvernului spre aprobare, precum și asigurării procedurilor de reorganizare a întreprinderilor de stat în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, activități care necesită concentrarea/mobilizarea resurselor umane din cadrul APP.

În corespundere cu prevederile art. 7 alin. (3) lit. f¹) și art. 53 ale Legii nr. 121/ 2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice, Legii nr.1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului și pct. 9 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului 902/2017, Agenția Proprietății Publice este organul abilitat cu administrarea terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate privată, darea lor în locațiune/arendă, inclusiv vânzarea acestora, precum și administrarea terenurilor proprietate

publică a statului din domeniul privat aferente bunurilor imobile proprietate de stat din gestiune.

Un alt segment care necesită inventariere totală sunt terenurile agricole incluse în Lista unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, aprobată prin Legea nr.668/1995, care conține multiple neconcordanțe privind denumirea persoanei juridice care deține terenul în folosință de facto cu denumirea persoanei juridice indicate în anexa la lege, precum și devieri privind suprafața reală a terenurilor cu cea indicată în anexa la lege. În scopul asigurării valorificării economice a terenurilor agricole proprietate publică de stat se impune abilitarea Agenției cu competențe de administrare a terenurilor agricole incluse în anexă la Legea nr.668/1995, precum și a terenurilor domeniului public aflate în administrarea instituțiilor publice și autorităților publice centrale (cu excepția terenurilor din domeniul silvic și de irigare).

În context, întru implementarea normelor legale citate, precum și considerând normele recent adoptate ale Legii nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, precum și ale Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, se impune amendarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.902/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice.

Proiectul a fost elaborat pe platforma Centrului de Implementare a Reformelor, de comun cu reprezentanții Agenției Proprietății Publice.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Problematica abordată de unele instituții publice atestă că, procesul de delimitare a terenurilor agricole incluse în Lista aprobată prin Legea nr. 668/1995 nu a fost soluționat de subiecții abilitați cu competențe de promovare și implementare a politicii statului în domeniul delimitării. Această situație impune abilitarea Agenției cu competențe de implementare a politicii statului în domeniul delimitării terenurilor/bunurilor proprietate publică, în special considerând prevederile Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.

În acest aspect, pentru soluționarea promită a problemelor în teritoriu, se propune crearea Secției regionale proprietate publică Nord și a Secției regionale proprietate publică Sud, precum și completarea corespunzătoare a Hotărârii Guvernului nr.266/2016 cu privire la lista serviciilor publice desconcentrate administrate în mod direct/din subordinea ministerelor și altor autorități administrative centrale

În corespundere cu prevederile art. 20 din Codul funciar al RM eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru terenurile proprietate publică a statului, ține de competența Agenției Proprietății Publice. De asemenea, prin Legea nr.1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Agenția a fost abilitată cu competențe privind elaborarea borderourilor de calcul și aprobarea planurilor geometrice, care, pînă la data de 17.09.2018 (data intrării în vigoare a Legii nr. 173 din 26.07.2018) ținea de competența Agenției Relații Funciare și Cadastru. De asemenea, Agenția a fost abilitată cu competente de delimitare a proprietății publice în funcție de apartenență și pe domenii. Aceste atribuții suplimentare impun includerea în structura APP a Direcției relații funciare și bunuri imobile.

Conform Legii nr.121/2007 - administrarea proprietății publice se efectuează pe principiile *eficienței, legalității și transparenței*. Problemele și situația economică și financiară atestată la entitățile cu cotă de stat și complexitatea proceselor de administrare a acestora, obligativitatea inițierii reorganizării întreprinderilor de stat în alte forme de organizare, implică suplinirea structurii APP cu noi subdiviziuni și funcții ce țin de

administrarea eficientă și eficace a entităților economice cu cotă de stat și de protecția proprietății statului, după cum urmează:

Direcția valorificarea proprietății publice, responsabilă de asigurarea obținerii efectelor economice și sociale optime în funcționarea entităților economice strategice, a celor de infrastructură și a terenurilor proprietate publică, precum și în ceea ce privește folosirea bunurilor proprietate de stat de către instituțiile publice, persoanele fizice și juridice, prin integrarea acestora în planurile de dezvoltare și de valorificare;

Între sarcinile specifice Direcției vizate se enumeră, dar nu se vor limita: verificarea și autorizarea tranzacțiilor comerciale ale ÎS și IP care au drept obiect bunurile proprietate publică, verificarea punerii în aplicare a cca 250-300 planuri de afaceri și aproape tot atâtea proiecte investiționale, verificarea fundamentării financiar-economice și operaționale a proceselor de casare și de comercializare a activelor neutilizate, inclusiv imobiliare (câteva sute anual), supravegherea achizițiilor de valoare, punerea în aplicare a recomandărilor de redresare sau de restructurare a entităților cu cotă de stat, elaborarea proiectelor de hotărâri ale consiliilor de administrație privind elaborarea, adoptarea, evaluarea, monitorizarea și implementarea tuturor acestor planuri, proiecte și strategii de dezvoltare a întreprinderilor, întocmirea și/sau verificarea și evaluarea planurilor de acțiuni privind transpunerea în fapt a tuturor acestor instrumente de management operațional, monitorizarea implementării acestora etc.

Direcția administrare corporativă, metodologii și reglementări - responsabilă pentru promovarea intereselor statului prin metode de administrare corporativă în activitatea fiecărei entități economice cu capital integral sau parțial de stat, precum și acordarea sprijinului informațional și metodologic pentru autoritățile administrației publice centrale și locale în exploatarea și valorificarea proprietății publice aflată în folosința lor conform politicilor sectoriale sau teritoriale în vederea obținerii eficacității și eficienței maxim posibile;

Între sarcinile specifice Direcției se enumeră, dar nu se vor limita la: elaborarea, redactarea și asigurarea aprobării tuturor actelor corporative (statute, regulamente interne ale organelor de conducere și a celor executive și de control, procese-verbale ale adunărilor și ședințelor organelor de conducere și de control, metodologii, regulamente interne, inclusiv de achiziții și de vânzări, proceduri de angajare a personalului superior, de acces la creditare etc.); monitorizarea implementării și respectării principiilor de guvernanță corporativă; elaborarea de strategii, tactici și platforme de negociere cu alți acționari în societățile pe acțiuni cu capital de stat minoritar etc; elaborarea și coordonarea realizării procedurilor de desemnare a organelor de conducere și control a entităților economice cu cotă de stat.

Direcția planificare, analiză și evaluare – responsabilă de coordonarea funcționării entităților economice, analiza și evaluarea indicatorilor de performanță, a modului de activitate în vederea identificării soluțiilor optime de implementare a politicilor sectoriale, financiare, investiționale etc. ale statului, a activelor utilizate parțial sau neutilizate, a rezervelor și oportunităților de dezvoltare;

Între sarcinile specifice ale colaboratorilor Direcției se enumeră: evaluarea performanțelor economico-financiare la cca 200 entități economice cu cotă de stat; elaborarea de recomandări privind oportunitatea restructurării, re tehnologizării, reprofilării, privatizării, concesiunii, instituirii parteneriatelor public-privat sau alte oportunități de valorificare economică a patrimoniului public; elaborarea caietelor de sarcini; evaluarea calității, fundamentarea și avizarea planurilor de dezvoltare, proiectelor investiționale, a contractării de credite și a studiilor de fezabilitate ale entităților economice cu cote de stat; elaborarea de recomandări privind acțiunile de redresare sau de restructurare a entităților cu

cotă de stat care și-au epuizat capacitatea de dezvoltare în cadrul paradigmei de producție existente etc.

Direcția monitorizare a proprietății publice- responsabilă pentru monitorizarea, evidența și actualizarea bazelor de date referitoare la modalitățile și eficiența de utilizare a bunurilor / activelor statului de către entitățile economice și instituțiile publice în vederea identificării neconformităților (ineficiență, neutilizare, folosire improprie etc.) privind utilitatea bunurilor / activelor respective;

Între sarcinile specifice Direcției se enumeră: identificarea oportunităților și formularea recomandărilor de reconfigurare instituțională a bunurilor publice / activelor sub-utilizate cantitativ și calitativ cu transfer inter-și/sau intra-departamental / sectorial sau în gestiunea altor forme de proprietate; identificarea situațiilor de subdotare a domeniilor cu impact economic cu complexe patrimoniale de proprietate publică în vederea optimizării distribuției ei între diferite domenii și sectoare; monitorizarea și evaluarea indicatorilor de impact și efect ai exploatării proprietății publice și compararea cu indicatorii-țintă din sferele de dezvoltare economică la care participă patrimoniul public în corelare cu indicatorii strategiilor și programelor sectoriale; elaborarea structurilor de date, formelor și procedurilor de colectare a datelor privind diverse aspecte de activitate a entităților economice și de utilizare a bunurilor publice de către instituțiile publice, întreținerea funcționalității și actualizarea permanentă a bazelor de date respective, asigurarea cu informație cât mai autentică și completă a procesului decizional la nivel de APP etc.

Direcția securitatea economică și gestiunea riscurilor – 8 unități, responsabilă pentru monitorizarea operativă a activității curente a entităților economice cu capital integral și parțial de stat și a folosirii curente a bunurilor publice de către instituțiile publice, precum și asigurarea intervențiilor operative ale subdiviziunilor de profil ale Agenției sau ale altor organe abilitate în vederea prevenirii prejudicierii intereselor patrimoniale și economice ale statului.

Între sarcinile specifice Direcției se enumeră: evidențierea și soluționarea reclamațiilor privind riscurile de prejudiciere a intereselor statului și protecției patrimoniului public, încălcării regulamentelor și procedurilor interne ale entităților economice, elaborarea și implementarea procedurilor de evitare a conflictelor de interese din cadrul Agenției și entitățile din administrare, raportarea situațiilor de încălcare a regimului juridic de folosire a bunurilor / activelor publice, verificarea pe teren a semnalelor de folosire potențial ineficientă, defectuoasă, improprie sau frauduloasă a bunurilor publice, întocmirea de procese-verbale constatatorii, de rapoarte analitice privind cazurile de abatere nejustificată de la planurile de activitate ale entităților economice sau de folosire frauduloasă a bunurilor publice de către entitățile cu capital public sau public-privat, etc.

Cadrul normativ prevede ținerea de către Agenția Proprietății Publice, în formă manuală și electronică a Registrului patrimoniului public, care este un sistem de colectare, păstrare și prelucrare a informației cu caracter juridic și financiar din domeniu și include subregistrul patrimoniului instituțiilor publice; întreprinderilor de stat/municipale; al acțiunilor proprietate publică în societățile pe acțiuni, al parteneriatelor public-private; al bunurilor imobile proprietate publică a statului. Doar în subregistrul bunurilor imobile proprietate publică a statului sunt înregistrate date privind circa 22 500 bunuri imobile.

În scopul ținerii informației complete privind patrimoniul Republicii Moldova este necesară ținerea subregistrului bunurilor imobile proprietate publică a unităților administrative-teritoriale și a subregistrului bunurilor mobile ale statului interconectat cu sistemele IFS și al achizițiilor publice pentru a spori eficiența cheltuielilor publice pe baza unor date complete și operative privind bunurile statului. În acest aspect se propune instituirea Direcției evidența patrimoniului public.

Odată cu preluarea funcției de fondator al întreprinderilor de stat și respectiv de exercitare a drepturilor de acționar în societățile comerciale cu cotă de stat, Agenția a preluat în administrare și toate litigiile judiciare aferente proceselor date. La moment specialiștii secției juridice deja gestionează cca 160 dosare judiciare, la care se vor adăuga dosarele preluate de la fondatorii anteriori (cca 100).

În contextul dat menționăm că necesitatea reprezentării intereselor statului în procesele de insolabilitate /faliment; numărul petițiilor, rapoartelor juridice privind administrarea, deetatizarea și postprivatizarea cât și proiectele de acte normative, ce vor parveni în cadrul Agenției Proprietății Publice spre avizare precum și cele care urmează a fi elaborate, se va majora considerabil, situație ce implică inevitabil majorarea numărului de angajați în subdiviziunea respectivă. Creșterea exponențială a atribuțiilor secției juridice impune instituirea Direcției contencios și control a legalității.

Prin prisma celor expuse, prin intermediul proiectului în speță se propune modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, în vederea reflectării plenare a atribuțiilor Agenției stabilite în diverse acte normative adoptate recent, ca unică autoritate administrativă centrală abilitată cu administrarea proprietății publice

În context, se propune expunerea misiunii Agenției prin sintetizarea atribuțiilor acesteia, conferite de Legea nr.121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice.

Totodată, domeniile de activitate ale Agenției au fost reformulate considerând noile domenii de activitate atribuite prin prevederile Legii nr.121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, Legii nr.179-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la parteneriatul public-privat, Legii nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietății publice, Legii nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

Proiectul prevede expunerea structurii Agenției într-o nouă redacție, inclusiv a organigrama acesteia. Noua structură organizatorică a Agenției Proprietății Publice vine să asigure premise organizatorice adecvate realizării obiectivelor prestabilite de Guvern și să corespunde complexității sarcinilor care, pînă la transmiterea funcției de fondator către APP, erau dispersate între autoritățile publice centrale.

Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene.

Fundamentarea economico-financiară

În context, menționăm că, efectul economico-financiar al prezentului proiect de hotărîre a Guvernului este analizat prin prisma identificării unui impact semnificativ. Astfel, din analiza economico-financiară realizată se constată că, implementarea prevederilor propuse prin intermediul proiectului va avea impact asupra bugetului de stat, din considerentul că, se propune majorarea efectivului limită al Agenției de la 52 de unități de personal la 145 de unități. Prin urmare, în acest sens, se estimează cheltuieli bugetare de circa 11,1 mil lei însă, se remarcă că, costurile respective sunt planificate în proiectul bugetului de stat pentru anul 2019.

Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Urmare aprobării de către Guvern a prezentului proiect de hotărâre, Agenția Proprietății Publice va prezenta Cancelariei de Stat spre aprobare noul Stat de personal, conform normelor Hotărîrii Guvernului nr.201/2008 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul va fi publicat pentru consultări publice pe pagina web a Agenției Proprietății Publice www.app.gov.md și pe particip.gov.md.

Iurie CIOCAN,
Director
Centrul de implementare a Reformelor